VNS 11/2025 vp Valtioneuvoston selonteko pitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta; Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto, TaV 13.3.2026

Sampo Soimakallio
kehittämispäällikkö

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Suunnitelman tavoitteet ja skenaariot

- Ilmastolain mukainen hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035 mennessä saavutettiin vain Ympäristö edellä -skenaariossa. Kolmessa muussa skenaariossa kuilu vuoden 2035 hiilineutraaliuteen on 15–25 Mt CO_2-ekv., eivätkä nämä skenaariot siten ole linjassa 1,5 asteen tavoitteen saavuttamisen kanssa.
- Skenaarioiden oletuksiin ja toteutumiseen liittyy monenlaisia epävarmuuksia.
- Ilmastonmuutoksen vaikutuksia ei ole skenaarioissa juurikaan huomioitu.
- Ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen haitalliset sosioekonomiset vaikutukset ovat moninkertaisia verrattuna ilmastonmuutoksen hillinnästä aiheutuviin vaikutuksiin. Tämän vuoksi on tärkeää, että Suomi toimii aktiivisesti Pariisin ilmastosopimuksen tavoitteiden saavuttamisen eteen.

Päästöjä vähentävien ja nieluja vahvistavien menetelmien kehitysnäkymistä

- Merkittävin keino pienentää maankäyttösektorin nettopäästöjä ja kääntää maankäyttösektori riittävän isoksi nettonieluksi on vähentää hakkuita. Hakkuiden vähentäminen edesauttaa myös luonnon monimuotoisuustavoitteiden ja vesistöjen suojelutavoitteiden edistämistä.
- Hakkuiden vähentymiseen johtavat kustannustehokkaat toimet (esim. kiertoajan pidentäminen ja puuston kasvattaminen tiheämpänä) ja niitä edistävät ohjauskeinot (esim. päätehakkuiden järeyskriteerien palauttaminen metsälakiin) tulisivat olla listattuina keskeisiksi menetelmiksi vahvistaa nielua.
- Liikenteen päästöjen kannalta ajoneuvokannan nopean sähköistymisen lisäksi pitkän aikavälin suunnittelussa tärkeäksi nousee kestävää liikennejärjestelmää tukeva yhdyskuntarakenne.

Suunnitelman skenaarioiden ympäristövaikutuksista

- Skenaarioiden toteutumiseen liittyy erilaisia, mahdollisia, taloudellisia, ympäristöön kohdistuvia ja sosiaalisia vaikutuksia.
- Ympäristövaikutukset ovat oletettavasti vähäisimmät Ympäristö edellä -skenaariossa.
- Ympäristö edellä -skenaario vastaa parhaiten pitkän aikavälin ilmastosuunnitelman taustaselvitykseen laaditun kansalaiskyselyn tuloksia puhtaan energiasiirtymän tavoitteista.
- Ympäristövaikutukset tulisi arvioida ja kytkeä nykyistä paremmin suunnitelmaan muun muassa politiikkatoimien koherenssin varmistamiseksi.

Teemme tiedolla toivoa.

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute